

บทที่ 4

การพิจารณาหนังสือเพื่อทำบัตรรายการ

สาระสำคัญ

การพิจารณาหนังสือเพื่อทำบัตรรายการ ต้องดูที่แหล่งข้อมูลสำคัญ
วิธีลงรายการในบัตรขึ้นอยู่กับประเภทของแหล่งข้อมูล 3 ประเภท

จุดมุ่งหมาย

เมื่อศึกษาบทเรียนที่ 4 แล้ว นักศึกษาสามารถ

1. ระบุรายการต่าง ๆ ที่ได้จากแหล่งข้อมูลสำคัญได้
2. ระบุรายการต่าง ๆ ที่ได้จากแหล่งข้อมูลรองได้
3. ระบุรายการต่าง ๆ ที่ได้จากแหล่งข้อมูลอื่น ๆ ได้
4. เปรียบเทียบความแตกต่างในการลงรายการของข้อมูลที่ได้
มาจากแหล่งข้อมูลต่างกันได้

แหล่งข้อมูลสำคัญ

การพิจารณาหนังสือเพื่อทำบัตรรายการ จำเป็นต้องมีวิธีการโดยเฉพาะ เพราะบรรณารักษ์ไม่มีเวลาอ่านอย่างละเอียดตลอดทั้งเล่ม จึงต้องอ่านอย่างมีเทคนิคเพื่อหาสิ่งพิเศษเฉพาะของหนังสือแต่ละประเภท จะได้ตัดสินใจอย่างรวดเร็วว่า จะลงรายการรายละเอียดยะไรบ้าง และจะลงรายการอย่างไรเพื่อให้ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับเล่มหนังสือผ่านไปถึงผู้อ่านได้ครบถ้วน ส่วนของหนังสือที่เป็นแหล่งข้อมูลสำคัญที่สุดในการพิจารณาลงรายการในบัตรคือหน้าปกใน (Title page) ซึ่งจะให้ข้อมูลที่ถูกต้องสมบูรณ์ เช่น ผู้แต่งหรือผู้รับผิดชอบชื่อเรื่องที่ต้องการ ครึ่งที่พิมพ์ ชื่อสำนักพิมพ์ สถานที่พิมพ์ และปีที่พิมพ์ ข้อมูลเหล่านี้ถึงแม้ว่าจะปรากฏในส่วนอื่น ๆ ของหนังสือและอาจจะแตกต่างจากหน้าปกใน ก็จะต้องยึดถือตามหน้าปกในเป็นหลัก เช่น ชื่อเรื่องจากหน้าปกในเท่านั้นที่ถือว่าเป็นชื่อเรื่องที่ต้องการ (title proper) หนังสือบางเล่มอาจจะมีชื่อเรื่องที่หน้าปกนอกแตกต่างจากชื่อเรื่องที่หน้าปกในก็ได้แต่เมื่อลงรายการในบัตรต้องลงชื่อเรื่องตามหน้าปกใน

แหล่งข้อมูลรอง

ถ้าไม่มีหน้าปกในหรือได้ข้อมูลไม่สมบูรณ์จากหน้าปกใน ให้พิจารณาจากส่วนอื่น ๆ ของหนังสือแทน ส่วนที่จะเป็นประโยชน์ในการทำบัตรรายการคือ

1. ปกนอก
2. หน้าชื่อเรื่อง (ปกรอง)
3. หน้าปกใน
4. คำนำ
5. สารบัญ
6. บทนำและตัวเรื่อง
7. บรรณานุกรม ดัชนี และภาคผนวก
8. หน้าสุดท้ายของเนื้อเรื่อง หรือใบรองปกหลัง
9. ปกหลัง

แหล่งข้อมูลอื่น ๆ

ถ้าใน เล่มหนังสือได้ข้อมูลไม่ครบถ้วนให้ค้นหาจากแหล่งข้อมูลอื่น ๆ เช่น หนังสือคู่มือ หนังสืออ้างอิง เป็นต้น

ต่อไปนี้จะเป็นการสรุปให้เห็นว่า การลงรายการแต่ละรายการในบัตรค้นหาข้อมูลได้จากที่ใดบ้าง โดยจัดทำเป็นตารางดังนี้

ตารางการลงรายการในบัตร และแหล่งข้อมูล

<u>รายการในบัตร</u>	<u>แหล่งข้อมูล</u>
1. ชื่อผู้แต่ง, ข้อความบอกผู้รับผิดชอบ	1. หน้าปกใน 2. หน้าปกนอก 3. คำนำ
2. ชื่อเรื่อง	1. หน้าปกใน 2. หน้าปกนอก 3. หน้าชื่อเรื่อง (ปกรอง)
3. ครึ่งที่พิมพ์	1. หน้าปกใน 2. ด้านหลังหน้าปกใน 3. คำนำ
4. รายละเอียดเกี่ยวกับการพิมพ์ : ชื่อสำนักพิมพ์, เมืองที่ตั้งสำนักพิมพ์, ปีที่พิมพ์	1. หน้าปกใน 2. ด้านหลังหน้าปกใน 3. ใบรองปกหลังหรือหน้าสุดท้ายของ เนื้อ เรื่อง 4. ปกหลัง 5. คำนำ 6. บทนำ

<u>รายการในบัตร</u>	<u>แหล่งข้อมูล</u>
5. การบรรยายลักษณะของหนังสือ : จำนวนหน้า หรือจำนวนเล่ม ภาพประกอบ	1. เล่มหนังสือ 2. เลขหน้าสุดท้าย 3. คำนว่ 4. ล่ารบายภาพ
6. ชื่อชุดหนังสือ	1. หน้าปกใน 2. หน้าปกนอก 3. เล่มหนังสือ
7. รายการหมายเหตุ	1. คำนว่ 2. บทนำ 3. ส่วนอื่น ๆ ในเล่มหนังสือ 4. ข้อมูลอื่น ๆ
8. เลขประจำหนังสือล่ากล	1. หน้าปกใน 2. หน้าปกนอก 3. ข้อมูลอื่น ๆ
9. แนวสืบค้น : หัวเรื่อง, รายการเพิ่ม	1. คำนว่ 2. บทนำ 3. เนื้อเรื่อง 4. ถ้าไม่สามารถกำหนดหัวเรื่อง
10. เลขหมู่	จากข้อ 1-3 ให้ดูบรรณานุกรม และดรรชนีประกอบ

การใส่วงเล็บในบัตรรายการ

1. รายการผู้แต่งและรายการชื่อเรื่อง ข้อความบอกผู้รับผิดชอบ จะใส่วงเล็บเมื่อ

1.1 ไม่ได้คัดลอกมาจากหน้าปกใน แต่ได้มาจากส่วนอื่น ๆ ในเล่มหนังสือ

1.2 ได้มาจากแหล่งข้อมูลอื่น

ปกติการใส่วงเล็บในบัตรรายการจะใช้วงเล็บเหลี่ยม [] แต่บัตรรายการหนังสือภาษาไทยอนุโลมใช้วงเล็บกลม () ได้เพราะเครื่องพิมพ์ดีดภาษาไทยไม่มีเครื่องหมาย []

2. รายการข้อความเกี่ยวกับครั้งที่พิมพ์ ลักษณะการพิมพ์ (เมืองที่ตั้งสำนักพิมพ์ ชื่อสำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์ ปีที่พิมพ์ หรือลิขสิทธิ์) จะใส่วงเล็บเมื่อได้ข้อมูลมาจากแหล่งอื่นที่ไม่ใช่จากเล่มหนังสือที่ทำบัตรรายการ

3. รายการชื่อชุดต้องใส่วงเล็บตามโครงร่างของบัตร

4. รายการอื่น ๆ เช่น หมายเหตุ เลขหนังสือมาตรฐานสากล ไม่ต้องใส่วงเล็บแม้ว่าจะได้ข้อมูลมาจากแหล่งอื่น ๆ

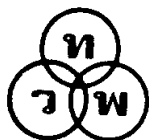
การใส่วงเล็บในรายการบัตรนี้จะอธิบายอย่างละเอียดอีกครั้งหนึ่ง เมื่อกล่าวถึงกฎเกณฑ์การลงรายการในบัตรแต่ละรายการ

แหล่งข้อมูลสำคัญ

หน้าปกใน ให้ข้อมูลครบถ้วน

การวัดผลการศึกษา

รองศาสตราจารย์ไพศาล หวังพานิช กศ.บ. กศ.ม.

พิมพ์ครั้งที่ 1 จำนวน 3,000 ฉบับ

พ.ศ. 2526

(สงวนลิขสิทธิ์)

ISBN 974-07-5167-9

จำหน่ายที่

บริษัทสำนักพิมพ์ ไทยวัฒนาพานิช จำกัด

599 ถนนไมตรีจิต กรุงเทพมหานคร 10100 Ins. 2210111-5

62.-

แหล่งข้อมูลสำคัญ

หน้าปกในของหนังสือที่มีชื่อหนังสือชุด

หนังสือแปลชุด “นวนิสน์” เล่มที่ ๑๔

ชาวอเมริกัน

กับ

ประสบการณ์ประชาธิปไตย

The Americans : The Democratic Experience

แดเนียล เจ. บัวร์สติน เขียน
ทรวงศรี ไร่แรม แปล

“ชีวิตอเมริกันคือ

หลังความสามารถจัดปัญหา”

จอร์จ ส้าเคซท์

ตัวอย่างหน้าปกในเมื่อข้อมูลไม่ครบแต่ข้อมูลอยู่ด้านหลัง

จิตวิทยาส่งเสริมการศึกษา

รวมบทความทาง การศึกษา จิตวิทยา และอื่นๆ

สุชา จันทร์เฒ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภาควิชาจิตวิทยา

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สุรางค์ จันทร์เฒ

รองหัวหน้าคณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูจันทรวงษ์

แหล่งข้อมูลสำคัญ
หน้าปกในให้ข้อมูลไม่ครบ

ภาษาและวรรณคดี

ที่ระลึกเนื่องในโอกาสเกษียณอายุราชการ
รองศาสตราจารย์ช่อนกลิ่น พิเศษสกุลกิจ

จินดา งามสุทธิ บรรณาธิการ

แหล่งข้อมูลรองด้านหลังหน้าปกใน ให้ข้อมูลเพิ่มเติมจากหน้าปกใน

พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๒๓

สงวนลิขสิทธิ์

บรรณาธิการ จินดา งามสุทธิ

ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก

คณะมนุษยศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม

ออกแบบปก มณี พันทวี

พิมพ์ จินตทัศน์การพิมพ์ อ.เมือง จ.กาฬสินธุ์ โทร. ๘๑๑๖๔๘

แหล่งข้อมูลรอง

หน้าชื่อเรื่อง (ปกรอง)

วัฒนธรรมทางการเมืองไทย

แหล่งข้อมูลรอง

ใบรองปกหลังที่มีข้อมูลการพิมพ์

พิมพ์ที่ หจก. รุ่งเรืองศาสนการพิมพ์ เลขที่ ๑๘/1 ถนนนครสวรรค์ ใกล้สถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้ง
นายวิกรม วิจารณ์ ๕พิมพ์ผู้โฆษณา ๒๕๒๗ โทร. ๒๘๑๔๒๘๓

ตัวอย่างชื่อเรื่องบนหัวกระดาษ

กนกนศร	
พญากนกรพรรพุดทอบว่า	
๐ ๓ ๑	<p>ข้าพระพุทธเจ้ากราบทูล ข้าบ่าเพ็ญบุญคุณมัย ไข่เลิศเหตุนิโครได้ลาภ ขอคุณกรุณาปรานี ไร่นางตั้งจิตศรัท เท้านมสุขปลุกใจ</p>
	<p>พระคุณกรุณาหาไหน โศขใจจงรักภักดี เอิบอาบอิทธิกลักกว่า ข้าทาสบาทธุลีสืบไป อยู่หน้าสามภักดีไถ่ แสนหมั่นอันไม่หมายคต ฯ</p>
พระอิศวรรตว่า	
๐ ๔	<p>๑ ข้าพญาคณธรรพบรรเจิด ๒ เหมาะหมตพจมานบานมน เงามีวาจาว่าไว้ จักขอแรงขอขอรัก</p>
	<p>เขาวัวเขิตขุเฉลิมเพิ่มผล จักถกกลเกียรติไกรใหญ่นัก ว่าจะให้พรเดอเลอศักดิ์ ขอจักรจวบนโยใจจง ฯ</p>
พญากนกรพรรพุดว่า	
๐ ๕ ๑	<p>ข้าแต่พระศศิเสขว ๒ พระหทัยไฝ่มงทรงปอง ประโยชน์ไปรดใหญ่ให้ข้า ขอนางพางจันทรชวีใจ</p>
	<p>อาหารอุปถัมภ์กล้าผอง โศขคลองการบุญบุญมัย ผู้ฝ่ายทศรือติสัย งามไสเนตรสองส่องฟ้า</p>
๐ ๖	<p>เหมือนดีพระศษทรงศักดิ์ ๑ ให้แนบนงคราญกานดา</p>
	<p>เหมือนจันทรอันปุกเกศ ภริยาเขาวัวชวนครครอง</p>

ตัวอย่างคำนำ

คำนำ

เพื่อนสนิทมิตรสหาย ตลอดจนบรรดาลูกศิษย์ที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก เคยเสนอความคิดให้ข้าพเจ้ารวบรวมงานเขียนบทความต่างๆของตัวเองพิมพ์เป็นเล่มสักที เพราะมีอยู่เป็นจำนวนมาก โดยข้าพเจ้าเริ่มเขียนตั้งแต่ครั้งกำลังศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ) เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๐ ซึ่งนับมาจนถึงปัจจุบันก็ร่วม ๒๐ ปี เรื่องที่เขียนก็เป็นไปตามความสนใจในแต่ละยุคแต่ละสมัยและตามบทบาทของข้าพเจ้าคือ ขณะเป็นนิสิต ครูประจำภาค ผู้บริหารโรงเรียน นักวิจัย-นักวัดผล กรมสามัญศึกษา ศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และอาจารย์จิตวิทยาของมหาวิทยาลัยตามลำดับ ข้าพเจ้าก็ได้แต่คัดลอกเรียบเรียงมา จนกระทั่งเวลาเรื่องราวต่างๆที่ข้าพเจ้าเคยเขียนไว้และลงพิมพ์ในที่ต่างๆก็สูญหายไปเป็นจำนวนมาก ตามาตามต้นฉบับไม่พบก็หลายเรื่องด้วยกัน บางเรื่องก็ล่าสมัยไปบ้างแล้ว ข้าพเจ้าจึงตัดสินใจที่จะรวบรวมเรื่องเก่าที่เกลาอยู่พิมพ์เสียครั้งหนึ่งก่อน เพื่อมิให้บทความเหล่านั้นสูญหายไป ทั้งเป็นการสนองเจตนารมณ์แก่ท่านทั้งหลายดังกล่าวข้างต้นด้วย

อาจารย์สุรางค์ จันทน์เอม ได้รับอาสาช่วยรวบรวมและคัดลอกเรื่องเก่าที่จะหาได้ ตลอดจนมอบเรื่องต่างๆที่เคยเขียนมาสมทบในการพิมพ์ครั้งนี้ด้วย คือเรื่องที่ ๓๕-๓๗ ซึ่งข้าพเจ้าขอขอบคุณที่ได้ช่วยเหลือ และให้กำลังใจตลอดมา

สุดท้ายนี้ ขอบขอบคุณ คุณจิตต์ แพรวพานิช ผู้จัดการสำนักพิมพ์ แพรวพิทยาคุณพรชัย แพรวพานิช และผู้เกี่ยวข้องทุกท่าน ที่มีส่วนจัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้จนกระทั่งสำเร็จลงได้ไม่ช้า

สุชา จันทน์เอม

แบบฝึกหัดท้ายบท

ให้นักศึกษาสำรวจรายการข้างล่างนี้จากหนังสือในห้องสมุด 3 เล่ม แล้วทำ
ตารางว่ารายการเหล่านั้นได้มาจากส่วนใดของหนังสือ

1. รายการผู้แต่งและข้อความบอกผู้รับผิดชอบ
2. รายการเกี่ยวกับครั้งที่พิมพ์
3. รายการเกี่ยวกับเมืองที่พิมพ์ สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์ ปีที่พิมพ์
4. รายการจำนวนหน้า ภาพประกอบ

แนวตอบ

ดูเทียบเคียงจากตารางในหน้า 35-36